

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 453/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť B. S., zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 501/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júna 2014 doručená sťažnosť B. S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 501/2008 vo veci žaloby o ochranu osobnosti.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľka bola od 09. 01. 2007 (podaná žaloba na Okresnom súde Bratislava III) žalovanou na ochranu osobnosti a nemajetkovej ujmy v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok č. k. 4 C 501/08, v ktorom Okresný súd Pezinok rozsudkom vydaným až dňa 18. mája 2011 a č. k. 4 C 501/08-242 konanie v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy zastavil. Vo zvyšku návrh zamietol.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu z 5. júna 2012 č. k. 8 Co 316/2011-288 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 2 Cdo 115/2013 zo dňa 27. februára 2014, doručeným sťažovateľke dňa 28. 4. 2014 odmietol.

Dĺžka konania na troch stupňoch nespĺnila požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 odseku 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď konanie na ochranu osobnosti a nemajetkovej ujmy nie vinou sťažovateľky... trvalo od 09. januára 2007 do 28. apríla 2014, teda 7 rokov, 4 mesiace a 19 dní.“

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1) Základné práva B. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a na jej prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod č. k. 4 C 501/2008 porušené boli.

2) B. S. sa priznáva primerané finančné zadostučenie 7 000,- Eur, ktoré je jej povinný vyplatiť Okresný súd Pezinok do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3) B. S. sa priznávajú trovy konania a právneho zastupovania 290,- Eur, ktoré je povinný Okresný súd Pezinok vyplatiť advokátke JUDr. E. Korčeková do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti

podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu základného práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, IV. ÚS 102/05). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Zo sťažnosti, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vo veci sťažovateľky (ako odporkyne v namietanom konaní) rozsudkom č. k. 4 C 501/2008-242 z 18. mája 2011 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že „konanie v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy zastavuje...“ (prvý výrok), „vo zvyšku návrh zamietá...“ (druhý výrok) a o trovách konania okresný súd rozhodne samostatným uznesením (tretí výrok).

Proti prvému a druhému výroku rozsudku okresného súdu podal žalobca odvolanie Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd rozhodol o tomto odvolaní rozsudkom č. k. 8 Co 316/2011-288 z 5. júna 2012 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil. Rozsudok okresného súdu č. k. 4 C 501/2008-242 z 18. mája 2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 316/2011-288 z 5. júna 2012 nadobudol právoplatnosť 12. júna 2012.

Žalobca podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie. O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2 Cdo 115/2013 z 27. februára 2014 tak, že dovolanie žalobcu odmietol; toto uznesenie bolo sťažovateľke doručené 28. apríla 2014.

Ústavný súd v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde a v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (napr. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05) je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v zákone o ústavnom súde. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa teda prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa vyžaduje aj primerané odôvodnenie návrhu na rozhodnutie ústavného súdu. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že prvé dva výroky rozsudku okresného súdu nadobudli právoplatnosť 12. júna 2012.

Vzhľadom na už uvedené a s prihliadnutím na návrh sťažovateľky na rozhodnutie vo veci (petit) a jeho odôvodnenie bol predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu len postup okresného súdu v konaní vo veci samej (prvý a druhý výrok rozsudku okresného súdu), čo vyplýva z požiadavky sťažovateľky na poskytnutie ústavnej ochrany, a nie aj samostatné rozhodovanie o trovách konania po nadobudnutí právoplatnosti

uvedených výrokov (čo vyplýva aj z časového vymedzenia napadnutého konania sťažovateľkou obdobím od 9. januára 2007 do 28. apríla 2014).

V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu, t. j. 10. júna 2014, okresný súd v napadnutom konaní v rozsahu vymedzenom sťažovateľkou, t. j. v konaní vo veci samej, vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu jej právnej neistoty, a preto už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh tohto konania, prípadne priebehu v ňom, a teda v sťažovateľkou označenom období vymedzenom dátumom podania návrhu proti nej – 9. január 2007, a dátumom doručenia rozhodnutia o dovolaní sťažovateľke – 28. apríl 2014 (pozri aj na s. 2, pozn.), nemohol už ani porušovať jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júla 2014